

3. Undersøgelse og godkendelse af adoptanter.

3.1. De gældende regler.

Efter adoptionslovens § 4 a er det en betingelse for at adoptere et udenlandsk barn, at ansøgerne efter en foretagen undersøgelse er blevet godkendt som adoptanter.

At adoptanterne skal være fundet egnet til at adoptere følger endvidere af såvel Den Europæiske Adoptionskonvention fra 1967 om adoption af børn som Haagerkonventionen fra 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner, jf. nærmere *betænkningen* side 18-19.

Afgørelse om, hvorvidt ansøgerne kan godkendes som adoptanter, træffes af adoptionsrådet i den amtskommune, hvor ansøgerne bor eller opholder sig, jf. adoptionslovens § 25 a, stk. 1, og adoptionsbekendtgørelsens § 5, stk. 1.

Den undersøgelse af adoptanternes forhold, der danner grundlaget for samrådets afgørelse, foretages af den pågældende amtskommune, jf. adoptionslovens § 25 a, stk. 1.

Undersøgelsen består normalt af en orienterende samtale med begge ansøgere (ægtefæller) efterfulgt af en samtale med ansøgerne hver for sig og et besøg i ansøgernes hjem.

Undersøgelsen skal bl.a. belyse en række spørgsmål vedrørende ansøgernes personlighed, økonomiske og personlige forhold, baggrunden for ønsket om at adoptere osv. På baggrund af samtalerne og besøget i hjemmet udarbejder sagsbehandlerne en redegørelse til adoptionsrådet. Oplysningerne indgår endvidere i en rapport om ansøgerne, der skal sendes til giverlandet med henblik på det pågældende lands vurdering af ansøgerne og anvisning af et barn til dem (matching).

Med hensyn til undersøgelsens form og indhold henvises i øvrigt til *betænkningen* side 96-98.

Et samråds afslag på en ansøgning om godkendelse som adoptant kan indbringes for Adoptionsnævnet, jf. adoptionslovens § 25 b, stk. 1. Adoptionsnævnet kan i den forbindelse tage stilling til eventuelle sagsbehandlingsfejl i samrådet.

Adoptionsnævnet havde endvidere indtil en ændring af adoptionsloven i 1984 (lov nr. 216 af 16. maj 1984) kompetence til at fastsætte generelle regler vedrørende betingelserne for godkendelse som adoptant og til at føre tilsyn med bl.a. samrådene. Om baggrunden for lovændringen henvises til Folketingstidende 1983-84, 2. samling, tillæg A, sp. 197-212.

Kompetencen til at fastsætte regler om godkendelse som adoptant og om adoptionsagers behandling tilkommer nu justitsministeren, jf. adoptionslovens § 25. Hjemlen er udnyttet til udsendelse af adoptions-

cirkulæret (cirkulære nr. 99 af 5. september 1986) og udgør grundlaget for de cirkulæreskrivelser, som Civilretsdirektoratet løbende udsender om konkrete og generelle adoptionsretlige spørgsmål. Civilretsdirektoratet fører endvidere tilsyn med samrådene bl.a. ved, at en række sager efter adoptionscirkulærets § 15 skal forelægges for direktoratet. Forelæggelsespligten er bl.a. med til at give direktoratet et bredt overblik over de særlige sagskategorier og indsigt i myndighedernes behandling af sagerne og giver ofte direktoratet anledning til at oplyse myndighederne om regler og sagsbehandlingsspørgsmål. Der henvises til *betænkningen* side 134-136.

Efter § 61 i lov om kommunernes styrelse fører Indenrigsministeriet tilsyn med, at amtskommunerne overholder lovgivningen. Tilsynet omfatter imidlertid alene den virksomhed, der varetages af amtskommunen, det vil sige amtsrådet, udvalgene og den amtskommunale forvaltning. Derimod omfatter tilsynet ikke nævn og udvalg m.v., der selvstændigt og uafhængigt af amtsrådet varetager opgaver. Indenrigsministeriets tilsyn omfatter heller ikke den sagsbehandling, som amtskommunen udfører som sekretariat for et sådant nævn eller udvalg m.v. Indenrigsministeriet fører således ikke tilsyn med adoptionsamrådene og samrådssekretariaterne.

3.2. Adoptionsudvalgets overvejelser

3.2.1. Faseopdelt undersøgelses- og godkendelsessystem

I *betænkningen* side 28-29 redegøres for den kritik, der har været rejst mod det nugældende undersøgelses- og godkendelsessystem.

På baggrund heraf foreslår Adoptionsudvalget, at reglerne ændres, således at undersøgelsen af ansøgerne opdeles i tre adskilte faser.

Forslaget har bl.a. til formål, at ansøgere, der opfylder de generelle godkendelseskrav, der stilles til adoptanter, i højere grad selv skal vurdere, om de virkelig ønsker og har ressourcer til at adoptere et udenlandsk barn. For at ruste ansøgerne bedre til at foretage denne vurdering foreslår udvalget, at der indføres et obligatorisk adoptionsforberedende kursus for ansøgerne.

Forslaget om et faseopdelt godkendelsessystem skal endvidere ses på baggrund af, at Adoptionsudvalget har fundet det væsentligt, at der i videst mulig omfang opstilles klare og målbare godkendelseskriterier, hvis opfyldelse kan afklares i en meget tidlig fase af adoptionsforløbet - uden at en individuel vurdering af ansøgerne dog helt kan undværes.

Et mindretal i udvalget (Landsforeningen Adoption og Samfunds repræsentant), der er enig i forslaget